

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
RIB voortgang XONAR, VIA jeugd, taskforce
e.a. oktober 2024
BEHANDELD DOOR
FJM (Frans) Mourmans

DATUM
19 november 2024
Verz. 19-11-2024
TELEFOONNUMMER
06 50898190

BIJLAGEN
2
ONZE REFERENTIE
2024.03971

E-MAILADRES
Frans.Mourmans@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Sinds de zomer van 2023 wordt door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van XONAR, het projectteam van de gemeenten, de regievoerder en jeugdautoriteit tweewekelijks de voortgang van het herstelplan van XONAR gemonitord. Na de ondertekening van de brief met voorwaarden voor de financiering van het herstelplan is daar een maandelijks bestuurlijk monitoringoverleg aan toegevoegd. In deze voortgangsrapportage informeer ik u over de stand van zaken per eind oktober 2024.

Daarnaast worden in deze RIB de ontwikkelingen rond de herstelplannen van VIA jeugd, Mutsaersstichting en Pactum gemeld alsook de voortgang bij de Taskforce.

Verkenning opschalen in treden draaiboek

In de vorige voortgangsrapportage hebben wij gemeld dat gemeenten en XONAR een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de continuïteit van de jeugdzorg in onze jeugdregio. Ook hebben wij gemeld dat ondanks alle inzet van XONAR het totale pakket van maatregelen voor een duurzaam herstel zoals voorgesteld in het herstelplan, nog niet is gerealiseerd. Het herstel is ongewijzigd fragiel en er is een aantal forse risico's waarvan de verwachting is dat XONAR die niet binnen de eigen exploitatie kan oplossen.

Daarom is met XONAR afgesproken dat een verkenning wordt gedaan naar opschaling in het draaiboek naar trede 4. Gemeenten en XONAR hebben gezamenlijk aan de Jeugdautoriteit gevraagd om hierover, conform de procedure in het draaiboek, een bindend advies uit te brengen. Dit gebeurt mede op basis van stukken die XONAR eind november oplevert. De planning is dat de Jeugdautoriteit begin december adviseert. Op basis van het bindend advies bepalen wij de vervolgstappen.

Voortgang monitoring

De **sturing op de KPI** voor productiviteit, bedbezetting, normering inzet formatie, onverzekerde zorg en ziekteverzuim geeft een stabiel beeld. De norm van de KPI is behaald, met uitzondering van de productiviteit. Dat wringt omdat verbetering van de productiviteit nodig is voor een kostendekkende exploitatie. Met XONAR is afgesproken dat eind november inzicht wordt gegeven hoe een en ander zich vertaalt in de exploitatiecijfers.

DATUM
19 november 2024

De **sturing op risico's** via het risicoregister vinden wij onvoldoende. De gemeenten schatten een aantal risico's die bedreigend kunnen zijn voor de continuïteit hoger in dan XONAR en willen die vertaald zien in de liquiditeitsprognose en/of de exploitatie. Daarover zijn opnieuw afspraken gemaakt met XONAR. Met ingang van de begroting 2025 moet dit gerealiseerd zijn. In de bijlage vindt u een samenvatting van het risicoregister per 15-9-2024. Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de vorige versie.

De **liquiditeitsprognose** is stabiel. Er zijn op dit moment geen acute liquiditeitsproblemen. De liquiditeit blijft echter ongewijzigd zwak. De liquiditeitsprognose voor 2025 is nog gebaseerd op het theoretisch rendement van 2% uit het herstelplan. Zoals eerder gemeld is onze inschatting dat dit rendement niet realistisch is. Daarom hebben wij met XONAR afgesproken dat met ingang van 2025 de liquiditeitsprognose is gebaseerd op het begrootte en gerealiseerde rendement in de exploitatie.

In de eerdere RIB's is gemeld dat wij indringend met XONAR hebben gesproken over de risico's rond het **onderhoud van het vastgoed**. Uit de door een in opdracht van de gemeenten door een extern bureau opgestelde review van het onderhoudsplan blijkt dat de kosten van groot onderhoud en verduurzaming in de eerste jaren fors hoger zijn dan het beschikbare budget. In de jaren daarna is er wel ruimte in het budget. Met XONAR is afgesproken dat eind november inzicht wordt gegeven hoe via een investeringsplanning en meerjarenbegroting het knelpunt kan worden opgelost.

VIA jeugd

In juli van dit jaar is in gezamenlijke overleg tussen VIA jeugd, jeugdregio en de jeugdautoriteit besloten dat trede 3 van het draaiboek continuïteit jeugdhulp van toepassing is op Via Jeugd. Trede 3 verplicht de zorgaanbieder tot het opstellen van een probleemanalyse en een herstelplan. Dit gebeurt in samenspraak met de betrokken jeugdregio's en de jeugdautoriteit.

Parallel aan het herstelplan wordt door het landsdeel Zuidoost bestaande uit 7 jeugdregio's (Noord-Limburg, Midden-Limburg Oost, Midden-Limburg West, Zuid-Limburg, Hart van Brabant, Noordoost Brabant en Zuidoost Brabant) gewerkt aan een bovenregionaal plan voor de verplichte transformatie van JeugdzorgPlus. Landelijk is de ambitie uitgesproken om met ingang van 2030 geen gesloten plaatsingen van jeugdigen meer te doen. In het bovenregionaal plan wordt uitgewerkt hoe de afbouw en ombouw van JeugdzorgPlus in de komende jaren vorm moet krijgen.

De uitkomsten van het bovenregionaal plan zijn voor een groot deel bepalend voor de keuzes in het herstelplan van VIA jeugd. Daarom hebben de gemeenten en de jeugdautoriteit VIA jeugd gevraagd te wachten met de verdere uitwerking van het herstelplan tot het bovenregionaal plan is vastgesteld. Dat gebeurt in december van dit jaar.

Mutsaersstichting

De jeugdregio's in Noord- en Midden-Limburg monitoren sinds enkele maanden het herstelplan van Mutsaersstichting. De gemeenten in Zuid-Limburg sluiten in de toekomst hierbij aan.

Pactum

Het herstelplan van Pactum is nog niet beschikbaar. Wij worden periodiek geïnformeerd over de ontwikkelingen. Ter informatie is een raadsinformatiebrief bijgevoegd die vorige maand is gedeeld met de gemeenteraden in het kernwerkgebied van Pactum.

DATUM
19 november 2024

Taskforce

De rapportage van de Taskforce is volgens de huidige planning begin december beschikbaar. Op dit moment wordt met een afspiegeling van de zorgaanbieders in Limburg gesproken over hun visie op een duurzame inrichting van het zorglandschap in Limburg.

Hoogachtend,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap

Risico's en risicobeheersing

Stand per 15-9-2024

In onderstaand overzicht wordt onderscheid gemaakt tussen risico's in het herstelplan, risico's in de bedrijfsvoering met een relatie naar het herstelplan en risico's in de bedrijfsvoering.

Status: reeds opgeloste risico's zijn **groen**. Openstaande/onderhanden risico's zijn **oranje**. Risico's zonder voortgang zijn **rood**.

#	risico	oorzaak	gevolg	beheersmaatregelen	risico beheersing	status
	Risico's in herstelplan					
1	Vertraging rendabel maken Leefhuizen	Afhankelijkheid andere partijen	Bij onrendabele exploitatie verplichting tot afstoten	Leefhuizen zijn rendabel door sturing op bezetting en productiviteit medewerkers. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 07122023
2	Operationeel herstel € 1,6 mln. wordt niet gerealiseerd	Vertraging, verkeerde inschatting potentieel, etc.	Tekort in exploitatie	Sturen op operationeel herstel. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 07122023
3	Onvoldoende voorschotten financiële steun gemeenten	Ontoereikende verantwoording	Liquiditeitsproblemen	Sturen op sluitende verantwoording. Rapportages aangepast. Declaraties van voorschotten worden na toetsing door gemeenten voldaan.	XONAR en gemeenten	Opgelost 01032024
4	Kosten verzuim	Onvoldoende voortgang afbouw verzuim	Vertraging uitvoering herstelplan. Hogere kosten dan verwacht	Actief sturen op afbouw verzuim. Training leidinggevenden. Maandelijke rapportage op voortgang in monitoring-overleg laat zien dat verzuim daalt.	XONAR	Onderhanden
5	Kosten onderhoudsplan (MJOP) hoger dan ingeschat	MJOP geeft onvoldoende inzicht in kosten noodzakelijk groot onderhoud	Negatief effect op liquiditeit. Groot onderhoud en verduurzaming kunnen niet volledig worden uitgevoerd	In opdracht van de gemeenten is het door XONAR opgestelde MJOP beoordeeld op realiteitsgehalte. Uit de review blijkt dat de onderhoudskosten te laag zijn ingeschat. XONAR vangt dit voor de korte termijn op door een aantal bezuinigingen en faseren van onderhoud. Voor de langere termijn is dat echter geen oplossing. XONAR is gevraagd	XONAR	Onderhanden

				meerjarig in beeld te brengen hoe het knelpunt kan worden opgelost.		
	Risico's bedrijfsvoering met relatie naar herstelplan					
6	Bij Mutsaers gedetacheerde medewerkers krijgen geen dienstverband en komen re-tour.	Onrendabele exploitatie bij Mutsaers	Boventallig personeel en 1,4 mln. ongedekte kosten	Sluitende afspraken met Mutsaers over voorwaarden detachering. Het risico verval.	XONAR	Opgelost 31122023
7	Boventalligheid door verbetering van de productiviteit.	Hetzelfde werk doen met minder medewerkers	Boventallig personeel en 590k ongedekte kosten	Wijzigingsvoorstel om onderbesteding in herstelplan in te zetten als dekking voor extra transitiekosten goedgekeurd. Het risico verval.	XONAR	Opgelost 14122023
8	Tijdelijke voortzetting zorg voor een aantal JENS-cliënten in 2024	Onvoldoende medewerkers stappen over naar JENS	Voortzetting verliesgevende zorg. Raming max 114k	Wijzigingsvoorstel om onderbesteding in herstelplan in te zetten als dekking voor extra kosten goedgekeurd. Het risico verval..	XONAR	Opgelost 14122023
9	Sanctie door JENS als niet volledig wordt voldaan aan voorwaarden overdracht zorg.	XONAR kan niet voldoen aan voorwaarden ontvlechting	JENS legt contractueel overeengekomen boete op. Risico PM.	Tijdelijke voortzetting zorg voor een aantal JENS-cliënten in 2024. Het risico verval.	XONAR	Opgelost 14122023
	Risico's bedrijfsvoering					
10	Omzetverlies als aanbestedingen Crisishulp, VO&H en COA niet aan XONAR worden gegund.	Marktwerking bij aanbestedingen	Omzetverlies, boven-talligheid personeel, lagere dekking overhead, mogelijk exploitatieverlies. Risico PM	Sturen op kwalitatief goede inschrijvingen. Aanbesteding COA is intussen gegund.	XONAR	Onderhanden, periode Q1 t/m Q3 2024.
11	Discussie met toegangen over de intensiteit van de te leveren zorg en het tarief dat wordt vergoed.	Beoordeling noodzakelijke zorg	Omzetverlies, boven-talligheid personeel, lagere dekking overhead, exploitatieverlies. Risico PM	Overeenstemming over noodzakelijke zorg en passende tarieven. Goedkeuring voor toegepaste zorg. Het risico verval.	XONAR en gemeenten	Opgelost 01032024
12	Indexatie CAO is hoger dan de indexering op basis van landelijke OVA-richtlijnen.	Landelijke loonontwikkeling	700k door onvoldoende compensatie in contractuele indexering tarieven door gemeenten.	Verwerkt in begroting 2024. Risico is inmiddels een feit.	XONAR	Geen risico maar een feit.

13	Niet voldoen aan Social Return verplichting 2022	Onvoldoende medewerkers uit doelgroepen	Boete 258K	Intussen is aan de verplichting voldaan. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 07122023
14	Lagere instroom nieuwe cliënten behandeling en begeleiding door minder toewijzing zorg via toegangen.	Minder verwijzingen	Omzetverlies, boven-talligheid personeel, lagere dekking overhead, exploitatieverlies. Risico PM	Het gaat om een bredere trend die zichtbaar is bij alle zorgaanbieders in de jeugdregio. 90% van de zorgaanmeldingen bij combinatie Initiatief Jeugdhulp Zuid-Limburg (IJZ) waar XONAR onderaannemer is verloopt via de toegangen. Onderzoeken wat de oorzaak is van de lagere instroom.	XONAR	Geen risico maar een feit. Niet beïnvloedbaar.
15	Bevoorschotting wijzigt van volledige betaling vooraf naar betaling in termijnen voor feitelijk geleverde zorg	Risicobeheersing door Initiatief Jeugdhulp Zuid Limburg (IJZ)	Ontoereikende liquiditeit met ingang van eind Q2 2024. Risico 2,5 mln.	Garantie van gemeenten aan IJZ met een looptijd van 1 jaar. Eind 2024 opnieuw beoordelen.	XONAR en gemeenten	Opgelost 01032024
16	Kosten hack	Reconstructie databases na hack	Niet geraamde kosten. Schatting kosten is 200k	Zo hoog mogelijke effort tegen zo laag mogelijke kosten. Risico is een feit.	XONAR	Opgelost 01032024

Aan de gemeenteraad

Onderwerp: informatie over de zorgcontinuïteit van Pactum i.v.m. de financiële situatie Pactum

Geachte voorzitter en leden,

Pactum is een grote jeugdzorgaanbieder, werkzaam voor circa 200 gemeenten, voornamelijk in het oosten en zuiden van het land. Onlangs informeerden we u over Pactum: Op 28 mei 2024 is vastgesteld dat Pactum zich in trede 3 bevindt van het landelijk 'Draaiboek Continuïteit Jeugdhulp'¹. Dat betekent dat de financiële situatie van de organisatie zorgelijk is en er onder andere een druk ligt op de liquiditeit.

We willen u met deze brief op de hoogte brengen van de actuele stand van zaken en van de stappen die we de komende periode zetten.

Start Herstelplan

Als gemeenten hebben wij de wettelijke plicht de continuïteit van cruciale jeugdzorg te waarborgen en in te grijpen als blijkt dat de zorgcontinuïteit in gevaar is.

Pactum is per direct gestart met een traject dat uiteindelijk moet leiden tot een herstelplan. Vanuit het 'Draaiboek Continuïteit Jeugdhulp' werkt Pactum, samen met:

- de accounthoudende regio's (Centraal Gelderland en Midden IJssel/Oost Veluwe) en
- de regio's met strategisch belang (IJsselland, Midden Limburg Oost en Zuid Oost Brabant)

Pactum heeft PricewaterhouseCoopers (PwC) ingeschakeld om dit proces te begeleiden. Als regio's worden wij ondersteund door de Jeugddautoriteit en de regioadviseurs vanuit het Ketenbureau I-Sociaal Domein. Deze partijen zijn ook vertegenwoordigd in het ambtelijke en bestuurlijke kernteam. Zij koppelen uiteindelijk terug aan een breed ambtelijk en breed bestuurlijk overleg.

Het herstelplan is bedoeld om de continuïteit van cruciale jeugdhulpfuncties te waarborgen. Met dit plan is inmiddels een start gemaakt. De directie van Pactum en de raad van bestuur van VIGO hebben volledige medewerking, verantwoording en transparantie toegezegd. Het proces zal, conform het draaiboek, worden gemonitord door de Jeugddautoriteit.

Actuele stand van zaken en vooruitzicht 2024

De huidige financiële situatie van Pactum is zorgelijk, een vertaling van trede 3. Er is enige druk op de liquide positie van Pactum, maar deze blijft stabiel en er is voorlopig geen druk op de continuïteit van zorg. Vanuit de huidige financiële cijfers van Pactum blijkt dat er tot het einde van het jaar voldoende liquide middelen zijn, mits er zelfhulpmaatregelen worden genomen.

Begin juli heeft Pactum de volgende zaken opgeleverd in een breed ambtelijk en breed bestuurlijk overleg:

- een korte termijn plan met zelfhulpmaatregelen
- een planning om te komen tot een meerjarenherstel- en ontwikkelplan

Dit geheel omvat:

- een probleemanalyse die richting geeft aan wat het herstel- en ontwikkelplan moet oplossen;

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/2021/07/01/draaiboek-continuïteit-jeugdhulp>

- een operationeel plan 2024 dat moet zorgen voor het operationeel verbeteren van de huidige activiteiten op korte termijn voor 2024;
- een liquiditeitsprognose voor het restant van 2024; en
- een planning van hoe Pactum gaat komen tot het meerjarenherstel- en ontwikkelplan.

De oplevering hiervan zal eind oktober 2024 zijn.

Risico's

Uit de liquiditeitsprognose blijkt dat er, zonder zelfhulpmaatregelen van Pactum, eind 2024 een liquiditeitstekort ontstaat. Van belang is dat Pactum eerst kijkt welke maatregelen zij zelf kan nemen om de liquiditeit stabiel te houden, eventueel ondersteund door VIGO, één van de collega-aanbieders binnen VIGO-groep en/of de banken. De afspraak tussen Pactum en de regio's in het kernteam in samenspraak met de Jeugddautoriteit en het Ketenbureau I-Sociaal Domein is dan ook gemaakt dat de liquide positie en de zelfhulpmaatregelen continu onderwerp van gesprek blijven. Hierover wordt tussen de deelnemers proactief gecommuniceerd. Deze afspraak is gemaakt omdat de situatie kan ontstaan dat - indien zelfhulpmaatregelen niet afdoende blijken te zijn - het verzoek tot financiële steun bij de gemeenten kan worden neergelegd. Het kernteam werkt mogelijke scenario's uit hoe te handelen als dit aan de orde is met daarbij de benodigde vervolgstappen, mocht het proces zodanig vorderen dat deze scenario's mogelijk tot uiting komen. Wij benadrukken dat er momenteel geen verzoek tot financiële steun ligt vanuit Pactum en dat er eerst gekeken wordt naar de zelfhulpmaatregelen.

Informatie

Om alle betrokken gemeenten goed op de hoogte te houden is een proces ingericht dat hier duidelijkheid in moet geven. Voorop staat dat informatieverstrekking via en (eventuele) besluiten door de jeugdregio's of gemeenten genomen worden. Daarom wordt u bij nieuwe ontwikkelingen rondom zowel de inhoudelijke als financiële situatie van Pactum geïnformeerd.

Contact

Heeft u in de tussentijd al vragen? Dan kunt u contact opnemen met de accounthoudende regio's.

- Midden-IJssel/Oost-Veluwe: Pascal Offenbergh (p.offenbergh@apeldoorn.nl)
- Centraal Gelderland: Joep Buskens (joep.buskens@inkoopsgd.nl)
- Eerste contactpersoon bij Pactum: Melanie van Casteren (melanievancasteren@vigogroep.nl)

Namens de accounthoudende regio's en Pactum,

Wethouder Roelofs
Gemeente Arnhem

Wethouder Timmer
Gemeente Brummen

dhr. Kauffeld
Voorzitter RvB VIGOgroep